הדר פרק ששי עירובין עה.

הוה אמינא שמה דירה. להא מילתא קמ"ל: ה"ג **ומי מהכא ה"א כתים לא ידענא כמה.** כלומר מי מהא ה"א נהי דבחצירות שמעינן מינה דבתרתי סגי מדנקט לידו אחד עובד כוכבים הא מרוייהו ישראלים שרי אבל כתים לא ידענא כמה לכל מצר: **קמ"ל.** כתים וחצירות סתם כתים שנים סתם חצירות שתים: **אסור לעשות.** (ב) לדור יחיד במקום עובד כוכבים שלא יצמד ממעשיו לפיכך לא יערבו אלו עמו ולא ישתמשו עמו במבוי כדי שיהא יחיד וישרא מן העובד כוכבים שלא יהרגנו וילא: **דשמענא ליה לר' טבלא דאמר.** דהא מילתא דרב: **עובד כוכבים עובד כוכבים פרפי ומני ולא ידענא מאי קאמר.** השתא ודאי מפרש למלתיה דרב. הוה מבוי שלידו אחד עובד כוכבים אין מערבין אותו כולו משום דאסור לעשות יחיד במקום עובד כוכבים. לשון אחר אד למבוי ואד לאחר: **מתני'** זו לפנים מזו. פנימית סתומה למיצוה ומיצוה לרה"ר ודריסת רגלה של פנימית על המיצוה לגמרי לרשות הרבים: **עירבה פנימית.** לעצמה לבטול בחצירה: **שתיהן אסורות.** דהוא פנימית רגל האסורה במקומה ואוסרת בדריסת רגלה על המיצוה: **מותרת לעצמה כו'.** קסברי דרגל המותרת במקומה אינה אוסרת: **ר"ע.** סבר אף רגל המותרת אוסרת במקום שלא עירבה שם: **וחכ"א.** בגמרא מפרש לה: **מן הפנימית ולא עירבה שתיהן אסורות.** דהוא פנימית רגל האסורה: **נתנו עירובן במקום אחד.** שעירבו שתיהן זו עם זו והאי במקום אחד מפרש בגמ' שנתנוהו בחיצונה: **ושכח א'.** אפי' מן המיצוה ולא עירב שתיהן אסורות דפנימית נמי אסורה לבטול בחצירה משום דלא מצי למיחד דשא ואסתלוקי מחיצונה לאשתמושי באנפי נפשה דהא ליתא לעירובה גבה דאותו עירוב המתירן בחצירן הוליכוהו בחיצונה: **אם היו של יחידים.** שאין בפנימית אלא אחד ובחיצונה אחד אין צריכין לערב זה עם זה משום דריסת הרגל דכיון דיחיד הוא והפנימית הוא רגל המותרת ואינה אוסרת ואסתמא כרבנן ואם היו שנים אפילו בחיצונה גזרינן דילמא אתי למישרי שנים בפנימית ואחד בחיצונה: **גמ' אף רגל האסורה אינה אוסרת.** וממתני' מותבינן ליה לקמיה: **סגן חיצונה ולא פנימית שתיהן אסורות.** הא עירבה נמי פנימית מרוייהו שריין אלמא רגל המותרת לא אסרה: **אפילו רגל המותרת נמי.** דקתני סיפא גבי עירבו שתיהן כל אחת לעצמה ר"ע אוסר את החיצונה ומשום לאשמועינן הא גופה לא אצטריך דמסיפא נפקא לן דהשתא מותרת אסרה אסורה מיבעיא: **לעולם ר"ע.** ולא תידוק מינה עירבה לא אסרה אלא הא גופה קמ"ל דרגל האסורה אוסרת ודקא קשיא לך מסיפא נפקא אין ה"ג אלא הא אשמועינן בריש והדר אמר לא זו בלבד אסר ר"ע דהוא רגל האסורה אלא אף זו עירבה זו לעצמה וזו לעצמה דפנימית רגל המותרת היא אפ"ה רבי עקיבא אוסר החיצונה: **טעמא דעירבה.** פנימית דהוא רגל המותרת: **הא לא עירבה שתיהן אסורות.** דרגל האסורה אוסרת דהא ליכא למידק הא לא עירבה מיצוה המעורבת מותרת ושאינה מעורבת אסורה דהא פשיטא דשאינה מעורבת אסורה דהא כבר תני לה לעיל מתני' ואי משום הא גופה לאשמועינן רגל המותרת אינה אוסרת לאשמועינן רגל האסורה ליתני כגון עירבה מיצוה ולא פנימית מיצוה מותרת וכל שכן הא אלא ודאי דוקא קתני: **מדסיפא רבי עקיבא.** דהא רבי עקיבא אהא מילתא פליג: **שעשאה דקה.** פנימית עשאה לא קטנה לפני פתחה וסילקה דריסת רגלה מחיצונה: **אין דריסת הרגל אוסרת.** ואתרוייהו מילי דרבי עקיבא ואפי' אריש דקתני מיצוה ולא פנימית שתיהן אסורות ונטרוה לרבי עקיבא עד דאסקיה למלתיה והדר איפליגו עליה: **טעמא דשכח.** אחד מן הפנימית הא לא שכח שתיהן מותרות והא דלא כרבי עקיבא דאי כר"ע (ג) אי עירבו שתיהן נמי אסר על המיצוה אלא לאו רבנן וכשכח אסרי אלמא רגל האסורה אוסרת: **אמר רב יהודה אמר רב מיצוה.** דהתם פנימית אסורה משום שכחה דמיצוה ליכא למימר דמסתלק מינה ומשום דליתיה לעירובה גבה ומיצוה מיתסרא בשכחה דפנימית משום רגל האסורה אבל נתנוהו בפנימית מיצוה הוא דמיתסרא בשכחה דפנימית משום רגל האסורה אבל פנימית לא מיתסרא משום שכחה דמיצוה דאחדא דשא ומשתמשא:

תניא

הוה אמינא (ו)דירת עובד כוכבים שמה דירה קא משמע לן דדירת עובד כוכבים לא שמה דירה ואי מהכא הוה אמינא לא ידענא בתים כמה קא משמע לן בתים תרין השתא דאמר רב אפילו חצר טעמא דרב דקא סבר אסור לעשות יחיד במקום עובד כוכבים אמר רב יוסף אי הכי היינו דשמענא ליה לרבי טבלא דאמר (ז)עובד כוכבים עובד כוכבים תרי זימני ולא ידענא מאי אמר: **מתני'** (ח)שתי חצירות זו לפנים מזו עירבה הפנימית ולא עירבה החיצונה הפנימית מותרת והחיצונה אסורה החיצונה ולא הפנימית שתיהן אסורות עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה רבי עקיבא אוסר החיצונה שדריסת הרגל אוסרתה וחכ"א אין דריסת הרגל אוסרתה (ז)שכח אחד מן החיצונה ולא עירב הפנימית מותרת והחיצונה אסורה מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות (ז)נתנו עירובן במקום אחד ושכח אחד בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות (ז)אם היו של יחידים אינן צריכין לערב: **גמ'** כי אתא רב דימי א"ר ינאי זו דברי רבי עקיבא דאמר אפילו רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה אבל חכמים אומרים כשם שרגל המותרת אינה אוסרת כך רגל האסורה אינה אוסרת תנן עירבה חיצונה ולא פנימית שתיהן אסורות מני אילימא רבי עקיבא מאי איריא רגל אסורה אפילו רגל מותרת נמי אלא לאו רבנן לעולם ר"ע ולא זו אף זו קתני תנן עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה טעמא דעירבה הא לא עירבה שתיהן אסורות והא האי תנא דאמר רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת מני הא אילימא ר"ע היא אפילו רגל המותרת נמי אלא לאו רבנן היא ועוד מדסיפא רבי עקיבא רישא לאו ר"ע כולה רבי עקיבא היא וחסורי מיחסרא והכי קתני עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה בד"א שעשתה דקה אבל לא עשתה דקה חיצונה אסורה דברי ר"ע שר"ע אוסר את החיצונה מפני שדריסת הרגל אוסרת וחכ"א אין דריסת הרגל אוסרת מתיב רב ביבי בר אביי ואם היו של יחידים אין צריכין לערב הא של רבים צריכין לערב אלמא רגל המותרת במקומה אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת ועוד מתיב רבינא שכח אחד מן החיצונה ולא עירב הפנימית מותרת וחיצונה אסורה שכח אחד מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות טעמא דשכח הא לא שכח שתיהן מותרות אלמא רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת אלא כי אתא רבין א"ר ינאי (ז)ג' מחלוקות בדבר ת"ק סבר (ז)רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת (ז)ר"ע סבר אפילו רגל המותרת אוסרת ורבנן בתראי סברי כשם שרגל מותרת אינה אוסרת כך רגל האסורה אינה אוסרת: נתנו עירובן במקום אחד ושכח אחד בין מן הפנימית וכו': מאי מקום אחד (סימן חיצונה עצמה בבית יחידאה רבינא דלא משכח בפנים) אמר רב יהודה אמר רב חיצונה (ח) ומאי קרו לה מקום אחד מקום המיוחד לשתיהן

תניא

הוה אמינא דירת עובד כוכבים שמה דירה. תע"ג דאמר בריש פרקין (ז)דלכולי עלמא לא שמה דירה הכא דלהקל להמיר המבוי להחשיב כבתים וחצירות פתוחים לתוכו אמר שמה דירה:

מתיב רב ביבי בר אביי. ק"ק דה"ל לאקשויי מרישא מעיקרא: **אלמא** רגל המותרת אינה אוסרת כו'. הא דלא מוקי בעשתה דקה היינו משום דמיקשי רישא וסיפא בעשתה דקה ומלינעתא ההיא דשכח אחד מן הפנימית בלא עשתה דקה:

עד

מסורת הש"ס

(ו) [לעיל סב.], (ז) [חולין יט:], (ח) [לעיל סו:], (ד) [כילה כב. יומות נג: קידושין כג. עה: מנחות יא: יז: בכורות כו.], (ט) [לעיל נט: סה:], (י) לעיל סב.,

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רב מיצוה ואמאי קרו: (ב) רש"י ד"ה אסור לעשות יחיד כל"ל ומיהת לדור נמחק: (ג) ד"ה טעמא דשכח וכו' ודאי כרבי עקיבא אפי' עירבו:

מוסף רש"י

ואם היו של יחידים. שיחיד דר בפנימית דהוא רגל המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה, ואם של רבים ולא עירבה פנימית לעצמה דהוא רגל האסורה במקומה, אוסרת על המיצוה אפילו עירבה מיצוה לעצמה (לעיל נג.).

רבינו חננאל

אלא משום דסבר רב אסור לעשות יחיד במקום גוי. אמר רב יוסף לאו היינו דשמענא ליה לר' טבלא דאמר גוי גוי ולא ידענא מאי היא. פי' דירת גוי לא שמיה דירה, ואסור לעשות יחיד במקום גוי. ירושלמי ,רב הונא בשם רב אין תורת חצר לגוי, שאם היה שרוים בעליונה אתה מורידו (ט)(לסיד) [לסור], ואין תורת דקה לגוי, שאם דר בפנימית אתה מוציאו (לסיד) [לסור]. ר' (ולא) [לא] בשם ר' אלעי' יש תורת חצר לגוי (מן התורה), שאם היה ישר' וגוי דרין בפנימית לעולם אינו אוסר עד שיהו שני ישראלים אוסרין. ר' אבא בשם רב יהודה מי שיש לו דקה לפנים מביתו גבוה י' טפחים בישראל אינו אוסר ובגוי אוסר. מחלפה שיטתיה תמן א' בשם שמואל כותל שהקיפוהו סולמות מיכן ומיכן מערבין שנים ואין מערבין אחד. א"ר יוסי ב"ר אבין תמן על ידי סולמות הן נידונין כפתחין, ברם הכא דרך העליונים לירד למטה ואין דרך התחתונים לעלות למעלה. מתני', שני חצירות זו לפנים מזו כו'. א"ר יו(נ)אי זו דברי רבי עקיבא דאמר אפילו רגל המותרת במקומה, כגון שעירבה זו לעצמה וזו לעצמה והותרה הפנימית במקומה [אוסרת שלא במקומה אבל חכ"א רבשם שרגל המותר] אינה אוסרת את החיצונה, כך רגל האסורה אינה אוסרת. כלומר אפילו לא עירבה הפנימית לעצמה אינה אוסרת את החיצונה. ואקשינן עליה ממתני', תנן עירבה חיצונה ולא עירבה

(ט) פירש"י אתה מורידו (אסור) על בני המלך עי' בקי"ע יבמ"מ סט.

עין משפט נר מצוה

סח א ב מיי' פ"ד מהל' עירובין הלכה יט כ טוש"ע א"ח סי' שעח סעיף כ:

סט ג מיי' שם הלכה כב טוש"ע שם סעיף ד:

צ ד מיי' שם הלכה כג טוש"ע שם סעיף ה:

רבינו חננאל (המשך)

הפנימית שתיהן אסורות. מני אי נימא ר' עקיבא מאי אירא בשלא עירבה פנימית שהיא אסורה במקומה אפי' עירבה הפנימית שהיא מותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה. ומפרק לעולם ר' עקיבא היא והכי קתני, לא זו האסורה [במקומה] בלבד היא האוסרת, אלא אפי' המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה, כגון שעירבה זו לעצמה וזו לעצמה. ומקשינן אינו והתנן עירבה זו לעצמה כו', טעמא דעירבו הא לא עירבו שתיהן אסורות, אלמא רגל המותרת אינה אוסרת (כמי שרגל) [אבל רגל] האסורה אוסרת. ופרקינן לעולם ר' עקיבא היא וחסורי מיחסרא והכי קתני, עירבה זו לעצמה וזו לעצמה וזו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה, במה דברים אמורים שעשתה הפנימית [דקה] וסילקה עצמה, אבל לא עשתה דקה החיצונה [אסורה], שר' עקיבא אוסר החיצונה כי דריסת הרגל אוסרתה, וחכמים אומרים אין דריסת הרגל [אוסרתה], ומותבינן מסיפא, דקתני אם היו של יחידים אין צריכות לערב. ורבינא נמי מתיב משכח אחד מן החיצונה ולא עירב. דייקינן מיניה רגל המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה רגל האסורה במקומה אוסרת שלא במקומה. ופרקינן אלא כי אתא רבין א"ר ינאי שלש מחלוקות בדבר, ר' עקיבא סבר אפי' רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה, ורבנן סברי אפי' רגל האסורה במקומה אינה אוסרת שלא במקומה, והאי תנא קמא דתני עירבה החיצונה ולא עירבה הפנימית כו', סבר רגל המותרת במקומה אינה אוסרת ורגל האסורה במקומה אוסרת נמי שלא במקומה. פיסקא, נתנו עירובן במקום אחד. מאי מקום אחד אמר החיצונה. ואמאי קרי לה מקום אחד, מקום המיוחד לשתיהן לפנימית ולחיצונה, כי הפנימית [ו]ש לה מעבר [על] החיצונה, אבל החיצונה אין לה בפנימית לא מעבר עליה ולא דריסה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com